

ВІДГУК

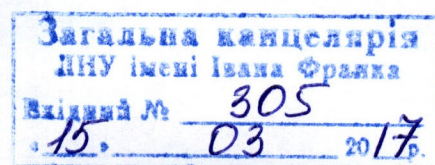
офіційного опонента д.е.н. проф. Бубенка П.Т.
на дисертаційну роботу Кіндзюр Ольги Семенівни
«Регулювання інвестиційного розвитку житлово-комунальної сфери
України», що представлена на здобуття наукового ступеня кандидата
економічних наук за спеціальністю 08.00.03 - економіка та управління
національним господарством

Актуальність обраної теми дисертаційного дослідження

У сучасних економічних умовах особливої уваги заслуговує житлово-комунальна сфера як специфічна економічна інституція, що має свої особливості з точки зору інвестування та регулювання. Саме активізація інвестиційної діяльності у житлово-комунальному господарстві є основним фундаментом його інноваційного оновлення, але сьогодні фінансовий стан підприємств житлово-комунальної сфери фахівцями визначається як критичний, незадовільною є їх конкурентоздатність та ринкова привабливість. Невирішеність низки проблем, як суто теоретичного, так і практичного характеру щодо регулювання діяльності та інвестування у сфері ЖКГ зумовлює актуальність та своєчасність дисертаційного дослідження Кіндзюр Ольги Семенівни за темою «Регулювання інвестиційного розвитку житлово-комунальної сфери України». Мета його полягає у розробці наукової складової процесів державного регулювання інвестицій та оцінки ефективності їх залучення у сферу ЖКГ.

Дисертаційну роботу виконано відповідно до плану наукових досліджень кафедри економіки підприємства Львівського національного університету імені Івана Франка в межах держбюджетної теми «Євроінтеграція України в умовах глобалізації» (номер державної реєстрації 0110U004072) та держбюджетної теми «Регулювання підприємницької діяльності в Україні в умовах посилення євроінтеграційних процесів» (номер державної реєстрації 0114U005091).

У межах вказаних тем дисертантом визначені особливості сучасної системи державного регулювання та фінансування сфери ЖКГ; впливу інвестицій та кредитів міжнародних фінансових організацій на формування

«портфелю замовлень» ЖКГ; проаналізовано світовий досвід використання системи державно-приватного партнерства запропоновано низку інституційно-правових та фінансово-економічних заходів щодо їх впровадження у діяльність підприємств ЖКГ.

***Ступінь обґрунтованості і наукових положень,
висновків і рекомендацій***

У процесі дослідження автором використано загальнонаукові й спеціальні методи та прийоми, такі як аналіз, синтез, узагальнення – для визначення сутності, змісту і принципів регулювання інвестиційної діяльності сфери ЖКГ; індукція та дедукція – при вивченні понятійно-категоріального апарату у сфері житлово-комунального господарства; історичний та порівняльний методи – для визначення передумов інвестування ЖКГ та світового досвіду у цій сфері; структурно-функціональний метод – для розробки напрямків підвищення ефективності інвестування ЖКГ.

Для досягнення поставленої мети вирішено такі завдання: конкретизація змісту економічної категорії «житлово-комунальне господарство» як об'єкта регулювання та оцінка принципів формування і функціонування державної політики інвестування ЖКГ; розкриття вироблених наукових засад розвитку конкуренції в ЖКГ та їх розвиток для активізації процесів залучення інвестиційних ресурсів шляхом створення державно-приватних партнерств, аналіз зарубіжного досвіду у цій сфері; вдосконалення механізму та критеріїв економічної ефективності регулювання інвестиційного розвитку ЖКГ та розробка рекомендацій щодо розміщення фінансових ресурсів в інвестиційних проектах сфери ЖКГ на основі аналізу існуючих методик оцінки їх ефективності.

Інформаційну базу дослідження становлять законодавчі та нормативно-правові документи Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, дані Державної служби статистики України, обласних управлінь статистики, інформаційно-аналітичні матеріали галузевого міністерства, статистичні

спостереження авторитетних учених-економістів і практиків, експертні оцінки фахівців, результати власних досліджень.

Таким чином, результати дисертаційної роботи Кіндзюр О.С. за темою «Регулювання інвестиційного розвитку житлово-комунальної сфери України» мають високий ступінь наукової обґрунтованості, що підкреслює теоретичну і практичну цінність зроблених в роботі висновків і рекомендацій.

Наукова новизна одержаних результатів

На захист дисертантом винесені наукові результати, що містять наступну наукову новизну:

1. Удосконалено визначення сутності поняття «житлово-комунального господарства», як складного полікомплексу виокремлених господарських структур різного ступеня їх адаптації до ринкових умов господарювання і регулювання, з виділенням специфічних рис житлово-комунального комплексу як об'єкта регулювання – інтегративності, ієрархічності та цілісності.

2. Розвинуто наукові складові механізму державного регулювання діяльності житлово-комунального господарства за рахунок акумулювання фінансових, управлінських та енергозберігаючих складових та низки забезпечуючих методів – інституційно-правових, фінансово-економічних, соціально-психологічних, екологічних. Дисертантом вдосконалено інструменти державного регулювання діяльності ЖКГ через податкове та бюджетне регулювання з виділенням передумов стимулювання процесу залучення інвестицій в галузь через вирішення питань власності, зміни системи менеджменту та фінансування.

3. Розширено наукові підходи щодо підвищення конкурентоздатності підприємств ЖКГ, які включають побудову конкурентних переваг на основі ринкових, ресурсних, технічних та управлінських можливостей і сприяють поліпшенню системи інвестування енергоефективності ЖКГ шляхом деталізації етапів і стадій енергозбереження та диференціації джерел фінансування таких проектів.

4. Набули подальшого розвитку механізми розгортання процесів державно-приватного партнерства у сфері ЖКГ на основі використання зразків світового досвіду з виділенням нормативних (вдосконалення чинного законодавства щодо часток партнерів, захисту їх прав, можливості залучення іноземних учасників) та інфраструктурних (необхідності підвищення ефективності діяльності державних інституцій у цій сфері) заходів.

5. Розроблено методичні підходи до оцінювання стану галузі та очікуваних результатів її реформування, які включають наступні групи показників: фінансові результати діяльності підприємств ЖКГ, структура їх фінансових ресурсів, оцінка обсягів наданих послуг, право власності на об'єкти майна ЖКГ, характеристика конкуренції в галузі, якість, доступність та забезпеченість комунальними послугами споживачів, енергоефективність та впровадження інновацій в ЖКГ. Це дає можливість їх відображення у програмах розвитку ЖКГ встановлюючи очікувані (планові) показники результатів реформування ЖКГ, а також граничні значення для групи показників доступності та вартості комунальних послуг.

***Достовірність та повнота відображення висновків і пропозицій в
опублікованих дисертаційних працях***

Наукові положення та практичні рекомендації, що представлено автором у дисертаційному дослідженні, подано логічно, зрозумілою мовою і ґрунтовно розкрито у тексті роботи. Тема дисертаційного дослідження відповідає його змісту.

Автореферат достатньо повно відображає зміст дисертації та її висновки. У авторефераті розкрито основні результати, отримані в процесі дослідження, ступінь новизни розробок, висновки та рекомендації роботи. Основні наукові положення, висновки та результати дисертації відображені в 17 публікаціях загальним обсягом 6,23 друкованих аркуша, з них особисто належать автору – 5,61 друкованих аркуша, де 7 – у фахових наукових виданнях (3 з них входять до міжнародних наукометричних баз), 1 публікація – у зарубіжній монографії та 9 публікацій у інших виданнях.

Наукові публікації досить вичерпно відображають основні результати дослідження. Положення дисертації пройшли апробацію на міжнародних та всеукраїнських конференціях, а саме: XII Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції «Розвиток України в XXI столітті: економічні, соціальні, екологічні, гуманітарні та правові проблеми» (Тернопіль, 2012 р.), на IX Міжнародній науково-практичній конференції «Маркетинг та логістика в системі менеджменту» (Львів, 2012 р.), на XX, XXI та XXII Міжнародних наукових конференціях студентів, аспірантів та молодих учених «Актуальні проблеми функціонування господарської системи України» (Львів, 2013–2015 р.р.), на II Міжнародній науковій конференції «Діяльність суб'єктів господарювання в змінних економічних умовах» (Ярослав, Республіка Польща, 2013 р.), на Міжнародній науково-практичній конференції «Інформаційно-аналітичне забезпечення ефективності діяльності підприємств в контексті економічної безпеки в умовах інтеграції в ЄС» (Київ, 2016 р.), на Міжнародному науковому форумі «Проблеми сталого розвитку суспільства: погляд очима різних поколінь» (Черкаси, 2016 р.) та I Міжнародній науково-практичній конференції «Формування нової парадигми управління фінансами та бізнесом в умовах посилення євроінтеграційних процесів в Україні» (Львів, 2016 р.).

Обсяг і кількість наукових публікацій за темою дисертації відповідає чинним вимогам та підтверджує певну теоретичну цінність, обґрунтованість та корисність отриманих результатів і висновків. Всі наукові положення, що виносяться на захист, отримано автором самостійно. З положень, що одержано у співавторстві, в роботі наведено лише ті результати, що належать автору особисто.

Теоретичне та практичне значення дослідження

Теоретичне значення отриманих автором результатів полягає в обґрунтуванні і розробці комплексу заходів з удосконалення системи управління житлово-комунальним сектором національної економіки, використання сучасних важелів залучення інвестиційних ресурсів у галузь,

методів фінансового аналізу та оцінки ефективності сукупних фінансових потоків, коригування цілей і методів реформування ЖКГ.

Практичну цінність дисертаційного дослідження становлять наукові результати щодо розвитку конкуренції у ЖКГ на основі принципів державно-приватного партнерства, що можуть бути використані місцевими органами виконавчої влади при формуванні програм розвитку житлово-комунальної сфери, підвищенні ефективності діяльності підприємств ЖКГ, залученні приватного капіталу в галузь. Наукові підходи, запропоновані в дисертації, адаптовано й впроваджено у практичну діяльність Департаменту Розвитку та експлуатації житлово-комунального господарства Львівської обласної державної адміністрації, а також підпорядкованих комунальних підприємств, установ та організацій, що входять до складу Личаківської РДА.

Результати особистих наукових досліджень знайшли впровадження в навчальному процесі коледжу Національного університету «Львівська політехніка» при викладанні дисциплін «Інвестування», «Аналіз господарської діяльності», «Статистика».

Дискусійні положення та зауваження до дисертаційної роботи

Позитивно характеризуючи основні наукові результати, висновки і рекомендації дисертаційної роботи, слід звернути увагу на деякі дискусійні питання, а саме:

1. У першому розділі дисертаційного дослідження, розглядаючи теоретико-методичні складові регулювання інвестиційних процесів, автор зосереджує увагу на особливостях ЖКГ як об'єкта регулювання (пункт 1.1), але він не зовсім чітко окреслює особливості саме інвестиційного процесу у сфері житлово-комунальних послуг, з притаманними йому високим рівнем монополізму, тривалими термінами окупності інвестицій та жорсткого тарифного регулювання з боку держави.

2. У другому розділі своєї дисертаційної роботи, коли дисертант аналізує причинно-наслідковий зв'язок чинників, що визначають сучасні проблеми інвестування розвитку ЖКГ (пункт 1.2), нам не зрозуміло, на які критеріальні

ознаки спирався автор, обираючи первинні та вторинні чинники та ранжуючи їх за важливістю впливу.

3. На рис.1.18 (пункт 1.3.) автором наведено інструменти державного регулювання ЖКГ, однак не уточнено, які з них стосуються власне інвестиційної сфери.

4. Нам видається не зовсім коректним, коли у другому розділі дисертаційного дослідження дисертант здійснює порівняння фінансового стану та інвестиційної привабливості українських та зарубіжних підприємств сфери ЖКГ для виявлення спільних та відмінних закономірностей, тому що підприємства цієї сфери в Україні та за кордоном мають багато інституційних відмінностей.

5. У дисертаційній роботі значну увагу приділено пошуку інвестиційних надходжень до сфери ЖКГ, де авторський наголос робиться на іноземних інвестиціях (пункт 2.2). У цьому контексті варто було б більш детально зупинитись на пошукові внутрішніх джерел інвестицій, зокрема врахувати нові можливості фінансування інноваційних проєктів в умовах бюджетної децентралізації та об'єднання коштів територіальних громад для реалізації таких інвестицій.

6. Зробивши слушний наголос на винятковій важливості програм інвестування процесів енергоефективності у сфері ЖКГ (пункт 2.3) дисертант не торкається міцно пов'язаних з цим процесом альтернативних форм управління майном підприємств ЖКГ і відповідних відмінностях механізмів їх регулювання.

7. Автор дисертаційного дослідження відстоює переваги державно-приватного партнерства над іншими формами співпраці держави та бізнесу(пункт 3.1), але ці висновки не підтверджені достатнім статистико-розрахунковим матеріалом, який би обґрунтовував такі пропозиції.

8. Потребують подальшого дослідження концептуальні засади інвестиційного розвитку ЖКГ(пункт 3.3), що ґрунтуються на результатах

моніторингу інвестиційної привабливості підприємств ЖКГ та оцінки ефективності проектів інвестування.

Загальний висновок

Дисертація є завершеною науковою роботою, у якій отримані нові науково обґрунтовані теоретичні й практичні результати, що у сукупності вирішують важливе науково-практичне завдання – посилення притоку у сферу ЖКГ інвестицій та оцінки ефективності їх залучення в житлово-комунальну сферу України. Обрану тему дисертаційної роботи необхідним чином розкрито; поставлену мету досягнуто; задачі дисертаційної роботи в цілому виконано. Проведене дослідження має достатній теоретичний, методичний і практичний рівень, послідовне й логічне подання матеріалу, необхідну повноту розкриття виконаних розробок. Дослідження є особисто авторською науковою роботою, цілісною й завершеною, відповідно до поставленої мети й визначених задач. В опублікованих роботах і авторефераті зміст і основні результати дослідження відображені з достатньою повнотою. Дисертаційна робота Кіндзюр О.С. за темою «Регулювання інвестиційного розвитку житлово-комунальної сфери України» відповідає вимогам пунктів 11-14 Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів» від 24 липня 2013 року № 567 (зі змінами та доповненнями 19 серпня 2015 року № 656). Враховуючи наведене, вважаємо, що Кіндзюр Ольга Семенівна заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством.

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, професор,
директор Північно-Східного наукового
центру НАН і МОН України

П.Т. Бубенко

Відрук надійшов
до спеціалізованої вченої ради
15.03.2017р
Вчений секретар [Signature] / [Signature]